

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-14

Ärendenummer SLK-2024-01203

Handläggare

Anneli Hoffmann

Telefon: 031-368 01 09

E-post: anneli.hoffmann@stadshuset.goteborg.se

Bokslutsberedning avseende 2024

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Nämndernas eget kapital i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande fastställs.

Sammanfattning

Bokslutsberedningen syftar till att fastställa det egna kapitalet per nämnd utifrån det regelverk som kommunfullmäktige har fastställt i det styrande dokumentet *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*. Enligt kommunfullmäktiges regelverk ska nämnderna årligen, i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet, värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Enligt kommunfullmäktiges regelverk bör en nämnd sträva efter att ha ett eget kapital som speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade "nämndsrisken". Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga "kommunrisker". I kommunfullmäktiges regelverk finns rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas eget kapital. Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar återredovisas till kommunstyrelsen.

I ärendet redogör stadsledningskontoret för utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt för den rekommenderade nivån på det egna kapitalet för respektive nämnd enligt kommunfullmäktiges regelverk. För de nämnder som gjort en värdering att eget kapital bör vara högre än fullmäktiges fastställda riktnivåer redogör stadsledningskontoret för nämndens motivering. Stadsledningskontorets förslag till regleringar av eget kapital per nämnd som lämnas i bilaga 1 utgår dock från fullmäktiges riktnivåer.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ekonomiska regleringar i frågor i detta ärende sker som justering av eget kapital och påverkar därmed inte vare sig nämndernas eller kommunens resultat för 2024.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Nämndernas värderingar av storleken på det egna kapitalet i bokslut 2024 (Utdrag ur respektive nämnds årsrapport).
2. Stadsledningskontorets förslag av fastställande av eget kapital per nämnd

Ärendet

Stadens nämnders eget kapital utifrån det regelverk som kommunfullmäktige har fastställt i det styrande dokumentet *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*, fastställs av kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Enligt kommunfullmäktiges regelverk bör en nämnd sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och som därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade ”nämndrisken”. Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga ”kommunrisker”. Enligt regelverket ska varje nämnd årligen och aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnderna ska i detta sammanhang beakta de rekommenderade riktnivåer som är fastställda av kommunfullmäktige. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen. Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna.

Stadsledningskontoret lämnar i ärendet inledningsvis en sammanställning över utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt för den rekommenderade nivån på det egna kapitalet enligt kommunfullmäktiges riktlinjer. För de nämnder som har ett eget kapital som ligger inom eller under kommunfullmäktiges rekommenderade intervall redogörs i sammanställningen också för förslag till reglering av eget kapital samt för ingående eget kapital 2025 efter reglering.

För de nämnder som gjort värderingar som ligger över kommunfullmäktiges fastställda riktlinjer, lämnas en kort redogörelse av nämndens motivering samt förslag till hantering under rubriken övriga frågor.

Samtliga nämnders värdering av eget kapital från respektive årsrapport återfinns i bilaga 1.

Konsekvenser av tidigare beslut eller praxis

Reglering av överskott och underskott för specificerade ekonomiska ramar för stadsbyggnadsnämnden transfereringar och överförmyndarnämnden

I kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2024 framgår att ”Om det uppstår överskott eller underskott inom ramen för stadsbyggnadsnämndens transfereringar och överförmyndarnämnden arvode nollställs dessa i samband med stadens årliga bokslut.” Stadsbyggnadsnämndens transfereringar redovisar för 2024 ett underskott på 161 tkr. Överförmyndarnämnden arvoden redovisar för 2024 ett överskott på 15 154 tkr.

Utgående eget kapital och förslag till reglering av eget kapital per nämnd

I nedanstående tabell redovisas utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt rekommenderade nivån på det egna kapitalet för nämnden enligt kommunfullmäktiges

riktlinjer. För de nämnder som föreslagit reglering i enlighet med kommunfullmäktiges riktnivåer eller alternativt som har ett eget kapital som ligger inom eller under kommunfullmäktiges rekommenderade intervall redogörs i tabellen också för förslag till reglering samt för eget kapital efter reglering.

För de nämnder som gjort värderingar som ligger över kommunfullmäktiges fastställda riktlinjer, lämnas en kort redogörelse av nämndens motivering samt förslag till hantering under rubriken övriga frågor.

Värdering av eget kapital för nämnder i bokslutet 2024

Nämnder	Utgående Eget kapital bokslut 2024 (tkr)	Motiverad nivå enligt kommunfullmäktige s riktlinjer (tkr)	Förslag till reglering i enlighet med kommunfullmäktige s riktlinjer (tkr)	Eget kapital efter reglering (tkr)
Arkivnämnden	6 105	3 500-4 500	-2 100	4 000
Exploateringsnämnden	99 125	25 000-40 000	-74 100	25 000
Förskolenämnden	225 270	60 000-100 000	-125 270	100 000
Grundskolenämnden	301 890	100 000-150 000	Se rubrik övriga frågor	
Idrotts- och föreningsnämnden	21 648	20 000-30 000	0	21 648
Kommunledningen	36 598	8 000*	-28 598	8 000
Kulturnämnden	35 619	20 000-30 000	-5 619	30 000
Miljö- och klimaternämnden	16 969	9 000-11 000	-5 969	11 000
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	65 833	25 000-40 000	-25 833	40 000
Nämnden för funktionsstöd	210 021	60 000-100 000	-110 000	100 000
Inköp och upphandlingsnämnden	13 202	9 000-11 000	-2 202	11 000
Nämnden för Intraservice	14 709	11 000	-3 709	11 000
Nämnden för demokrati och medborgarservice	19 400	9 000-11 000	-8 400	11 000
Socialnämnd Centrum	74 947	25 000-40 000	-34 948	40 000
Socialnämnd Hisingen	45 472	25 000-40 000	Se rubrik övriga frågor	
Socialnämnd Nordost	34 382	40 000-60 000	0	34 382
Socialnämnd Sydväst	61 850	25 000-40 000	Se rubrik övriga frågor	
Stadsbyggnadsnämnden	25 425	12 500-17 500	-8 125	17 300
Stadsbyggnadsnämnden transfereringar	-161	Nollställs	0	0
Stadsfastighetsnämnden	60 348	50 000-90 000	-348	60 000
Stadsmiljönämnden	160 601	50 000-80 000	Se rubrik övriga frågor	
Studieförbunden	1 200	1 800-2 200	0	1 200
Utbildningsnämnden	125 427	50 000-80 000	-45 427	80 000
Valnämnden	5 788	1 800-2 200	-3 788	2 000
Äldre- samt vård och omsorgsnämnd	275 631	75 000-125 000	-150 631	125 000
Överförmyndarnämnden arvoden	15 154	Nollställs	-15 154	0

*Enligt riktlinjerna för eget kapital bör kommunledningens egna kapital ligga i intervallet 15 000-25 000 tkr. Kommunstyrelsen har dock beslutat att en rimlig nivå för eget kapital är 8 000 tkr.

Övriga frågor

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden redovisade 2024 ett positivt resultat på 156 045 tkr, vilket innebär att nämndens egna kapital vid utgången av 2024 uppgår 301 890 tkr.

Grundskolenämndens bedömning av eget kapital är att det bör vara 205 000 tkr och skulle utgöra cirka 2 procent av kommunbidraget. I nämndens årsrapport framgår att grundskolenämnden ser stora ekonomiska risker inför 2025 och önskar därmed fastställa eget kapital till 205 000 tkr.

Stadsledningskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges rekommenderade riktnivå för eget kapital är inom intervallet 100 000 – 150 000 tkr utifrån nämndens omsättning.

Stadsledningskontoret föreslår därför att eget kapital fastställs till 150 000 tkr i enlighet fullmäktiges intervall.

Socialnämnd Hisingen

Socialnämnd Hisingen redovisar ett positivt resultat på 5 472 tkr, vilket innebär att nämndens egna kapital uppgår till 45 472 tkr vid årets slut. Nämnden beskriver i sin årsrapport att den rekommenderade gränsen för eget kapital är för låg i förhållande till nämndens ansvar och risker kopplat till socioekonomiska faktorer, samt att en stor andel av nämndens kostnader är kopplade till myndighetsbeslut. Socialnämnd Hisingen föreslår därför i sin årsrapport att nivån för nämnden höjs till 40 000-75 000 och att nämndens egna kapital fastställs till 45 500 tkr.

Stadsledningskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges rekommenderade riktnivå för eget kapital är inom intervallet 25 000-40 000 tkr utifrån nämndens omsättning.

Stadsledningskontoret föreslår därför att eget kapital fastställs till 40 000 tkr.

Socialnämnd Sydväst

Socialnämnd Sydväst redovisade ett positivt resultat 2024 på 21 953 tkr, vilket innebär att nämndens egna kapital uppgår till 61 850 tkr. Socialnämnden Sydväst fastställer i sin årsrapport 2024 att en rimlig nivå för det egna kapitalet utifrån aktuella risker är 60 000 tkr. Nämndens uppfattning är att den centrala avsättningen för försörjningsstödet, som har tagit bort ur budgeten, skapar en otydlighet kring om detta kan betraktas som en nämndsrisk. Socialnämnd Sydväst menar också att nämnden har särskilda risker i det stadenövergripande uppdraget Boende och Hemlöshet samt Anvisningsboende Ukraina. Utredningar om finansieringsformer för dessa pågår och besluten kommer påverka helhetsbedömningen för nämndens risknivå. Socialnämnd Sydväst menar att den rekommenderade riktnivån är rimlig på sikt, men eftersom det för 2025 föreligger stor osäkerhet i finansieringsmodeller, regelverk och att det finns betydande ekonomiska risker, bedömer nämnden att ett tillfälligt utökat eget kapital till 60 000 tkr är motiverat och rimligt.

Stadsledningskontoret konstaterar att nämndens omsättningar år 2024 legat på en nivå som motiverar eget kapital på storleksordning 25 000-40 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer.

Stadsledningskontoret föreslår därför att eget kapital fastställs till 40 000 tkr.

Stadsmiljönämnden

Stadsmiljönämnden redovisade ett positivt resultat 2024 på 117 466 tkr, vilket innebär att nämndens egna kapital uppgår till 160 601 tkr. Nämnden fastställer i sin årsrapport att en rimlig nivå på eget kapital bör vara 90 000 tkr. Nämnden önskar därmed återredovisa 70 601 tkr till kommunstyrelsen. Nämnden menar att den budgeterade omslutningen för nämnden 2025 uppgår till 50 000-90 000 tkr.

Stadsmiljönämnden beskriver i sin rapport att nämnden har en mångfacetterad verksamhet med flera uppdrag som kan påverkas av yttre faktorer. Osäkerheter som nämnden har att hantera rör framför allt drift- och underhållsverksamhet, serviceresor, osäkerheter gällande intäkter från parkeringsverksamhet, risker i investeringsverksamheten, risker vid prisökningar vid nya uppdragskontakter samt oväntade händelser vid exempelvis väderförhållanden.

Stadsledningskontoret konstaterar att nämndens omsättning år 2024 legat på en nivå som motiverar eget kapital på storleksordning 50 000-80 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Nämndens omsättning kan dock under 2025 komma att passera den gräns som innebär att eget kapital i intervallet 50 000-90 000 tkr kan motiveras.

Stadsledningskontoret föreslår därför att eget kapital fastställs till 90 000 tkr.

Information om eget kapital för Revisorskollegiet

Revisorskollegiet redovisar ett eget kapital på 5 479 tkr i bokslutet 2024.

Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer gäller ett intervall för det egna kapitalet om 1 800-2 200 tkr för en verksamhet med stadsrevisionens omsättning. Beslut rörande revisorskollegiets egna kapital kan enbart fattas av kommunfullmäktige.

Revisorskollegiet har att ta ställning till det egna kapitalet i sin årsrapport till kommunfullmäktige och kommunfullmäktige har då att fatta beslut om revisorskollegiets egna kapital.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret kan konstatera att fullmäktiges riktnivåer för nämndernas egna kapital har fått en styrande effekt i årets motiveringar. I princip samtliga nämnder som har ett eget kapital som ligger över fullmäktiges riktnivåer föreslår återredovisning. Det är samtidigt viktigt att konstatera att fullmäktiges regelverk också ger utrymme för nämnder att motivera en annan nivå än riktnivåerna om nämndens specifika förutsättningar och risker ger skäl till det. Enligt regelverket bör dock nämnd ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Stadsledningskontorets förslag till reglering av eget kapital per nämnd som lämnas i bilaga 2 utgår från fullmäktiges riktnivåer.

Magnus Andersson

Eva Hessman

Ekonomidirektör

Stadsdirektör

Göteborgs
Stad

Årsrapport nämnder 2024

Innehållsförteckning

1	Värdering av eget kapital.....	3
1.1	Arkivnämnden.....	3
1.2	Stadsbyggnadsnämnden	3
1.3	Exploateringsnämnden	4
1.4	Förskolenämnden	5
1.5	Grundskolenämnden	5
1.6	Idrotts- och föreningsnämnden	6
1.7	Inköps- och upphandlingsnämnden	6
1.8	Kommunledningen.....	7
1.9	Kretslopp och vattennämnden	8
1.10	Kulturnämnden	8
1.11	Stadsfastighetsnämnden	9
1.12	Miljö- och klimatnämnden	10
1.13	Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning	10
1.14	Nämnden för demokrati och medborgarservice	11
1.15	Nämnden för funktionsstöd	11
1.16	Nämnden för Intraservice.....	12
1.17	Socialnämnden Centrum	12
1.18	Socialnämnden Hisingen	13
1.19	Socialnämnden Nordost.....	14
1.20	Socialnämnden Sydväst	15
1.21	Stadsrevisionen	16
1.22	Stadsmiljönämnden	16
1.23	Utbildningsnämnden	17
1.24	Valnämnden	17
1.25	Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	18
1.26	Överförmyndarnämnden arvoden	19

1 Värdering av eget kapital

1.1 Arkivnämnden

Vid utgången av 2024 har Arkivnämnden ett eget kapital på 6 105 tkr. Riktvärdet för en nämnd med Arkivnämndens omsättning är mellan 3 500 och 4 500 tkr. Det kan konstateras att nämndens eget kapital överskrider riktvärdet.

Arkivnämnden har successivt minskat det egna kapitalet för att närma sig riktvärdet. Motiveringen till att nämnden haft ett större eget kapital har varit utvecklingen av systemet för digital långtidslagring (Regina) som nu är i drift. Nämndens bedömning är att behovet av ett större eget kapital än riktvärdet inte finns i nuläget. Den kvarvarande frågan som fortfarande inte är löst när det gäller Regina är långtidslagringen av den digitala informationen, där dialogen med intraservice fortsätter och kostnaderna för lösningen inte är utredd. Intraservice har i dagsläget inte någon lösning som motsvarar den kravbild som Arkivnämnden ställer som arkivmyndighet.

Nämnden föreslår därför att det egna kapitalet bestäms till 4 000 tkr vilket innebär att 2 100 tkr återförs till huvudmännen enligt 60/40-principen.

1.2 Stadsbyggnadsnämnden

I samband med implementeringen av ny organisation för stadsutveckling fastställdes en ingående nivå på det egna kapitalet för de nya nämnderna. Stadsbyggnadsnämndens egna kapital fastställdes till 15,0 mnkr vid ingången av 2023, samt med en rekommenderad nivå mellan 12,5 mnkr och 17,5 mnkr.

I bokslut 2023 redovisades ett överskott om 2,3 mnkr. Nämndens föreslog att få tillföra resultatet till det egna kapitalet vilket också beviljades. Bakgrunden var till stor del rådande konjunkturläge med ett påtagligt minskat ärendeinflöde inom både bygglov, geodata samt lantmäteri.

I bokslut 2024 redovisas ett överskott om 8,2 mnkr. Överskottet förklaras till stor del av högre planavgifter samt ett större tillsynsärende. Därtill tilldelades nämnden medel i samband med kompletteringsbudgeten för arbete med klimatanpassning samt stärkt resandeutveckling. Dessa medel har inte upparbetats i sin helhet vilket genererar ett överskott i bokslutet. Medel som erhålls under pågående budgetår medför en viss utmaning. Resurser i form av eventuella konsulter kan behöva upphandlas vilket gör att medlen riskerar att inte hinna upparbetas. Ur ett planeringsperspektiv är det därför önskvärt om tillkommande medel kan erhållas redan vid beslut om kommande års budget, alternativt tidigt under det nya budgetåret.

Konjunkturen innebär fortsatt en utmaning då nämndens verksamhet finansieras till hälften av avgifter från beslutad taxa. Under 2024 inträffade ett antal händelser som skulle kunna tala för en viss ljusning på sikt, exempelvis ett antal sänkningar av styrräntan. Samtidigt föreligger fortsatt osäkerhet till följd av ett osäkert omvärldsläge, samt en historiskt låg befolkningsutveckling vilket skulle kunna motverka en återhämtning.

Nämnden hade vid ingången av 2024 ett eget kapital som uppgick till 17,3 mnkr vilket är i det övre spannet av rekommenderad nivå. Bedömningen görs att denna nivå är rimlig för att ha en beredskap för framtida ekonomiska osäkerheter, men att årets resultat i sin helhet bör återredovisas till kommunstyrelsen. Det egna kapitalet skulle då uppgå till 17,3 mnkr vilket motsvarar ungefär 8 procent av nämndens intäkter samt 4 procent av omsättningen.

1.3 Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden hade vid ingången av 2024 ett negativt eget kapital på -60,1 mnkr som efter beslut i kommunstyrelsen återställdes till 25 mnkr.

2024 års ekonomiska resultat är ett överskott om 74,1 mnkr.

Eget kapital är positivt och uppgår till 99,1 mnkr vid utgången av 2024.

Kommunfullmäktige antog den 23 mars 2023 Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning i stadens nämnder och styrelser. Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade ”nämndsrisken”. Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga ”kommunrisker”.

Nämnd ska årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang beakta den rekommenderade riktnivån. För exploateringsnämnden är den rekommenderade nivån på eget kapital 25 mnkr.

Exploateringsnämnden har att utöva den formella ägarrollen för all kommunal mark utanför bolagssektorn. Med anledning av att kommunen har ett mycket stort markinnehav, finns betydande risk för oförutsedda händelser, t.ex. skred, ras och naturkatastrofer, vilka kan medföra stora kostnader. Detta förutsätts vara en kommunrisk. Utrymme för sådana kostnader kan inte, med någon rimlig precision, avsättas i Exploateringsnämndens budget.

Det finns också betydande risker i investerings- och exploateringsverksamheten. Det finns en risk att projekteringskostnader i exploateringsprojekt behöver tas på resultatet. Projektering av allmän plats kan komma att påbörjas innan detaljplanen vunnit laga kraft. Kostnaden behöver tas på resultatet om detaljplanen inte skulle vinna laga kraft efter ett eventuellt överklagande. För investeringsprojekt genomför exploateringsnämnden parallellt med detaljplanearbete genomförandestudier och projektering som finansieras med investeringsmedel. Skulle detaljplanen inte bli fastställd eller arbetet med investeringsprojektet avbrytas eller väsentligt förändras kommer kostnaden behöva redovisas som utrangering eller förgävesprojektering. Även dessa kostnader förutsätts vara en kommunrisk då risken och kostnaderna är svåra att uppskatta samt att reavinster och resultat av markexploatering inte tillfaller nämnden utan levereras in till kommuncentrala poster.

Sammantaget är förvaltningens bedömning att nämnden bör ha ett eget kapital i nivå med rekommendationen 25 mkr. Därmed föreslås att årets överskott 74,1 mkr återredovisas så att det egna kapitalet blir 25 mkr för 2025.

1.4 Förskolenämnden

Det huvudsakliga syftet med nämndens eget kapital är att möjliggöra långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten, så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden kan besluta om att ta eget kapital i anspråk.

Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar. Nämnden ska därför årligen aktivt värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligen motivera en rimlig nivå på eget kapital. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen. I detta sammanhang ska nämnden beakta de riktnivåer som gäller för samtliga nämnder.

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering och uppföljning är riktnivån för eget kapital för förskolenämnden 60–100 miljoner kronor. Nämnden bedömer att de rekommenderade riktnivåerna är rimliga för att kunna hantera framtida risker i form av förändringar av antal barn i verksamheten, behovsförändringar och konjunkturförändringar.

Årsbokslutet 2024 visar ett positivt resultat på 173 miljoner kronor, varav 48 miljoner kronor ska återställa underskottet som fastställdes i årsbokslut 2023. Det innebär att resterande överskott ska återföras till staden eftersom förvaltningens egna kapital uppgår till 100 miljoner kronor.

1.5 Grundskolenämnden

Det huvudsakliga syftet med nämndens eget kapital är att möjliggöra långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden kan besluta om att ta eget kapital i anspråk.

Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar. Nämnden ska därför årligen aktivt värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligen motivera en rimlig nivå på eget kapital. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen. I detta sammanhang ska nämnden beakta de riktnivåer som gäller för samtliga nämnder.

Den beslutade riktnivån för eget kapital för grundskolenämnden är 75-125 miljoner kronor. Kommunfullmäktige har dock fastställt grundskolenämndens egna kapital till 150 miljoner kronor (dnr 0009/23). Årsbokslutet 2024 visar ett positivt resultat på 156 miljoner kronor, varav 4 miljoner kronor ska återställa underskottet som fastställdes i årsbokslut 2023. Det innebär att resterande överskott ska återföras till staden eftersom förvaltningens egna kapital uppgår till 150 miljoner kronor.

Förvaltningen ser stora ekonomiska risker inför 2025 varav de mest väsentliga är:

- Förändringar av nämndens skolstruktur sker inte i den takt som krävs för att säkerställa utbildningskapacitet som följer det minskade elevantalet.
- Ökade kostnader till följd av ökad andel av elever som går i anpassad grundskola.

Grundskoleförvaltningens bedömning av eget kapital är att det bör uppgå till 205

mnkr vilket skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget. Grundskoleförvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2025 bör fastställas till 205 mnkr enligt ovan.

1.6 Idrotts- och föreningsnämnden

Idrotts- och föreningsnämnden har enligt Göteborgs Stads gällande regelverk nästan maximalt avsatta medel för eget kapital om 25 miljoner kronor. Nämndens rätt att använda eget kapital utgår från kommunens samlade aktuella ekonomiska förutsättningar och värderas normalt årligen i samband med kommunfullmäktiges budgetbeslut.

De främsta riskområdena för förvaltningen bedöms vara omvärldsfaktorer, borgensåtagande, saneringskostnader, förgäveskostnader om större investeringsprojekt ej blir realiserade, detaljplanekostnader, taxor/avgifter, samt yttre påverkan på anläggningar. Riskerna bedöms totalt sett överstiga taket för det egna kapitalet om 25 miljoner kronor. När osäkerheten i samhället ökar så ökar även sannolikheten för att riskerna kan komma att inträffa samtidigt.

Risken finns att föreningar med borgen inte kommer att kunna sköta sina bankförpliktelser som en effekt av osäkerheten i samhället, tillsammans med tidigare lågkonjunktur och ökade priser. Detta kan också innebära ett tapp av intäkter för föreningar och detta tillsammans kan göra det svårt för dem att kunna bedriva sin verksamhet. Risken för yttre åverkan såsom bränder, skadegörelse samt driftstörningar i form av extrem väderlek och tekniska haverier sker med jämna mellanrum. I takt med att förvaltningen planerar och bygger fler anläggningar ökar också risken för förgäveskostnader i avbrutna investeringsprojekt, samtidigt som detaljplanekostnader och saneringskostnader ökar. Utredningskostnader i tidiga skeden går inte att undvika och är många gånger en förutsättning för beslut om en investering ska genomföras eller inte, en risk värd att beakta i stora projekt likt nytt centralbad.

Förvaltningen har vid årsslutet 2024 ett eget kapital på 22 miljoner kronor. Detta på grund av en förlust detta år. Rekommendationen är att nämnden fastställer en fortsatt nivå på eget kapital på 25 miljoner kronor, utifrån riskerna beskrivna ovan.

1.7 Inköps- och upphandlingsnämnden

Det primära syftet med nämndernas egna kapital är att säkerställa ett långsiktigt ekonomiskt perspektiv i verksamheten, vilket möjliggör hantering av plötsliga förändringar i förutsättningarna. Nämnden ska varje år bedöma verksamheten ur ett risk- och väsentlighetsperspektiv samt, baserat på den identifierade riskbilden, fastställa en lämplig nivå för det egna kapitalet. Enligt dokumentet *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning* ska nivån på eget kapital ligga mellan 9 och 11 miljoner kronor för en nämnd med en omsättning mellan 100 och 249 miljoner kronor.

Efter bokslutet för 2023 uppgår nämndens egna kapital för 2024 till 11 miljoner kronor. Årets resultat visar ett överskott på 2 202 000 kronor, vilket återförs till kommunstyrelsen.

Det egna kapitalet förblir oförändrat mellan 2023 och 2024 och ligger kvar på den rekommenderade nivån om 11 miljoner kronor.

1.8 Kommunledningen

En nämnd ska årligen i samband med bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och motivera rimlig nivå på det egna kapitalet. Enligt stadens rekommenderade nivåer för eget kapital bör kommunstyrelsens nivå ligga i intervallet 9,0 mnkr till 11,0 mnkr. Kommunstyrelsens bokslut innehåller verksamheter av olika karaktär och med olika risker. I basverksamheten finns den politiska organisationen och tjänstepersonsorganisationen på stadsledningskontoret. Dessutom finns tidsbegränsade uppdrag och projekt med varierande omfattning från år till år. Vid värdering av nämndrisken exkluderas kommuncentrala poster och samordningsuppdrag där stadsledningskontoret har full intäktsfinansiering. Mot bakgrund av nämndrisken har kommunstyrelsen årligen beslutat att rimlig nivå för eget kapital hos kommunstyrelsen är 8,0 mnkr. För kommunstyrelsen kan finansieringsbehov av eget kapital uppstå för pucketkostnader och omställning, vid överföring av verksamhet och vid minskade ramar. Omfattande uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen och förseningar som sträcker sig över årsskiften i uppdrag med tidsbegränsad finansiering är annars de främsta motiven för kommunstyrelsen att besluta om användning av eget kapital. Det egna kapitalet uppgår till 36,6 mnkr i bokslutet 2024. För att komma till nivå 8,0 mnkr tkr i eget kapital kommer kommunstyrelsen i bokslutsberedningen för 2024 att återredovisa överskottet på 28,6 mnkr.

	Årets resultat	Eget kapital
Ingående eget kapital 2024		22,4
Kommunstyrelsens bokslutsberedning 2023		-14,4
Summa ingående eget kapital 2024 efter bokslutsberedning		8,0
Kommunstyrelsens bokslut - årets resultat 2024	28,6	
varav stadsledningskontoret	19,5	
varav den politiska verksamheten	9,1	
Utgående eget kapital 2024		36,6
Förslag till återredovisning av eget kapital för överskott hos kommunstyrelsen		-28,6
Utgående eget kapital efter återredovisning i bokslutsberedningen för 2023		8,0

1.9 Kretslopp och vattennämnden

Från och med 2020 redovisar inte förvaltningens två stora avgiftskollektiv ett eget kapital utan har övergått till skuld respektive fordran till abonnent. Detta i enlighet med praxis inom området. VA- och avfallskollektivets utveckling beskrivs närmare under kapitel 3.5.1 samt 3.5.2.

Återbruket har ett eget kapital som uppgår till 1,1 mnkr. Förvaltningen har bedömt storleken på det egna kapitalet och utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv bedöms det ligga på en rimlig nivå.

1.10 Kulturnämnden

Bakgrund

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning är det huvudsakliga syftet med nämndernas eget kapital att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. En nämnd bör sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och som därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild.

För en nämnd som kulturnämnden med en omsättning på 750–999 miljoner kronor är rekommenderad riktnivå för eget kapital 20–30 miljoner kronor. En nämnd bör ha goda skäl, motiverade utifrån sin specifika riskbild, för att alltför mycket avvika från rekommenderad nivå. Kulturnämndens eget kapital i 2023 års bokslut uppgick till 29 miljoner kronor, det vill säga 1 miljon kronor under den högre riktnivån.

Bedömning

Förvaltningen bedömer, mot bakgrund av riskerna nedan, att nämndens eget kapital bör ligga på den övre rekommenderade riktnivån.

Risker

Kulturnämndens lokalkostnader uppgår till 153 miljoner kronor 2024, vilket utgör 21 procent av kommunbidraget. De ökande lokalkostnaderna kompenseras genom att den del av kommunbidraget som används för faktiskt kulturverksamhet kopplad till nämnden grunduppdrag minskar. Tendensen är att obalansen ökar.

Kulturnämnden hyr lokaler av stadsfastighetsnämnden, Higab och GöteborgsLokaler samt privata fastighetsägare. Olika fastighetsägare tillämpar olika hyresmodeller. Stadsfastighetsnämnden har en hyresmodell för sina egenägda lokaler som bygger på självkostnad. Privata fastighetsägare, GöteborgsLokaler och i viss mån också Higab tillämpar marknadshyra. För byggnader som Higab nyuppför på uppdrag att stadens skattefinansierade verksamhet används istället produktionsbaserad hyra. År 2024 har kulturnämnden produktionsbaserad hyra på Sjöfartsmuseet Akvariet och Bergsjöns kulturhus. Projekten Nya magasin och om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum planeras också få produktionsbaserade hyror.

Produktionsbaserad hyra utgår från kostnaden för att uppföra byggnaden. Avskrivningar fördelas över livslängden och kostnaden förändras med faktisk ränteutveckling på kapitalkostnaderna och tillkommande driftskostnad som förändras med ett årligt index. Higab har, likt övriga bolag i Göteborgs Stadshus

AB, en räntemodell som justeras kvartalsvis utifrån den faktiska upplåningsutvecklingen. Det innebär att kulturnämndens hyra förändras kvartalsvis för att möta ränteutvecklingen. Detta till skillnad mot stadsfastighetsnämndens räntemodell som baseras på kommunens internränta och som sätts för ett år i taget i samband med kommunfullmäktiges budgetbeslut. Skulle exempelvis räntan öka ytterligare 0,5 procentenheter under kommande år i förhållande till grundscenariot medför det i storleksordningen 6 miljoner kronor för 2025 och 2026 och ökar till 10 miljoner kronor med de tillkommande nyinvesteringarna 2027.

Stadsledningskontoret konstaterade i budgetförutsättningarna för 2025–2027 att kulturnämndens hyresutveckling kommer att behöva hanteras i ett särskilt spår inom ramen för kommande års budgetprocess då beslutade lokalprojekt innebär väsentliga förändringar av nämndens finansieringsbehov.

Det finns slutligen risker kopplade till kostnader för förstudier vid lokalprojekt. Om projekten inte realiserar vid slutligt politiskt ställningstagande behöver nämnden bära kostnaderna för genomförda förstudier.

1.11 Stadsfastighetsnämnden

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§ enligt följande:

”Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade ”nämndsrisken”. Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga ”kommunrisker”. Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang även beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. Riktnivåerna gäller samtliga nämnder.

Nämndens utgående egna kapital uppgår till 60 miljoner kronor eftersom nämnden redovisar ett negativt resultat på 20 miljoner kronor. Utifrån stadens riktlinjer är det i det lägre intervallet i den rekommenderade nivån, som ligger mellan 50-90 miljoner kronor.

Nämnden har en omfattande verksamhet inom såväl förvaltning som investeringsprojekt, vilket innebär flera olika risker. Framförallt innebär nämndens investeringar påtagliga risker, som nämnden inte fullt ut råder över. Det kan vara entreprenader som behöver avbrytas och där projektutgifterna, som planerats att skrivas av över lång tid, istället behöver kostnadsföras samma år (så kallade förgäveskostnader). Det kan också uppstå oväntade kostnader vid exempelvis tvister eller konkurser. Utöver ovan risker finns det mindre risker i hela verksamheten, men att alla dessa skulle utlösas samtidigt är inte sannolikt varför den totala risken inte bedöms uppgå till i sammanhanget stora summor.

Sammantaget är förvaltningens bedömning att nämnden bör ligga inom den rekommenderade nivån för eget kapital. Det utgående egna kapitalet bedöms vara tillräckligt i ett kort perspektiv, men på längre sikt skulle det vara gynnsamt att ha

ett eget kapital i det övre intervallet. Förslaget är således att det egna kapitalet fastställs till 60 miljoner kronor.

1.12 Miljö- och klimatnämnden

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra en långsiktig ekonomisk flexibilitet i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Miljö- och klimatnämnden omsatte 219,8 miljoner kronor under 2024. Enligt stadens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning bör nämndens egna kapital ligga inom intervallet nio till elva miljoner kronor. Vid utgången av 2024 uppgick det egna kapitalet inklusive årets resultat till 17,0 miljoner kronor.

Nämndens myndighetsutövning (prövning, tillsyn och kontroll enligt livsmedels-, alkohol-, tobaks- och miljölagstiftningarna) finansieras till stor del med avgifter enligt fastställda taxor. En tänkbar risk är att prövnings-, tillsyns- och kontrollavgifter av olika anledningar inte kan debiteras i budgeterad omfattning, vilket skulle innebära att personalkostnader behöver finansieras med eget kapital. Nämnden bedömer att det behövs en reserv på ett par miljoner kronor för att möta den risken.

Kostnader för intensifierad verksamhetsutveckling, inklusive ökad digitalisering och AI för att stimulera nya och effektivare arbetssätt samt att säkra en robust organisation pågår och kan komma att kräva finansiering genom ianspråktagande av eget kapital.

Den del av nämndens uppdrag som inte är lagstyrd kan variera över tid, i såväl inriktning som i omfattning. För att kunna hantera dessa variationer behöver det finnas en viss flexibilitet i förvaltningens organisation. Nämnden kan komma att behöva hantera omställningar och kostnader som är förenade med dessa.

Mot bakgrund av ovanstående fastställer nämnden att en rimlig nivå på eget kapital är 11 mnkr. Nämnden återredovisar därmed 6,0 miljoner kronor till kommunstyrelsen.

1.13 Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning

Enligt stadens anvisningar ska nämnder göra en analys och motivering av storleken på det egna kapitalet enligt stadens regler.

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas.

Nämndens eget kapital vid ingången till 2024 uppgick till 37,2 miljoner kronor.

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning så bör en nämnd sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och

därmed spegla den enskilda nämndens specifika riskbild. Nämnden ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnden ska i detta sammanhang beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. För en nämnd som har ett omsättningsintervall på 1 000-1 499 miljoner kronor finns en risknivå mellan 25-40 miljoner kronor.

Omsättningen i nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning under 2024 uppgår till 1 120 miljoner kronor vilket motiverar att nämnden kan öka det egna kapitalet från 37,2 miljoner kronor till 40 miljoner kronor, då året visar ett positivt resultat om 28,7 miljoner kronor.

Nämnden fastställer att en rimlig nivå på eget kapital är 40 mnkr. Nämnden återredovisar därmed 25,9 mnkr till kommunstyrelsen.

1.14 Nämnden för demokrati och medborgarservice

Demokrati och medborgarservice har efter bokslutsberedningen 2024 ett eget kapital på 11 miljoner kronor. Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten, så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska årligen värdera verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och utifrån riskbilden motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet.

Riskbedömning

Nämndens kommunbidrag för 2025 om 122,8 miljoner kronor täcker ungefär hälften av kostnaderna, vilket ger viss stabilitet. Förutom kommunbidraget finns även en förhållandevis stabil finansiering vad det gäller obligatoriska bastjänster i den nya styrmodellen för digitala tjänster på nästan 87 miljoner kronor. Dessa två finansieringskällor får betecknas som stabila och täcker ungefär 85 procent av nämndens omsättning. Den verksamhet som finansieringen i övrigt ska täcka kan förändras med kortare varsel och är en osäkerhetsfaktor att hantera. I avtalen för tilläggstjänster inom stadens styrmodell för digitala tjänster från och med 2023 har förvaltningen delvis hanterat riskerna genom att villkora uppsägningstid för att möjliggöra ett omställningsarbete. På kostnadssidan finns som alltid också en osäkerhet kring personalkostnaderna, då avgångar, vakanser, rekryteringar och omfattningen av frånvaro kan påverka. Utifrån riskbedömningen ovan föreslår nämnden fortsatt ett eget kapital på 11 miljoner och därmed en återredovisning till kommunstyrelsen på 8,4 miljoner kronor.

1.15 Nämnden för funktionsstöd

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning är det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska kunna möta ekonomiska risker i form av oförutsedda kostnader som kan uppstå och som nämnden inte har vetskap om i samband med

budgetarbetet.

Nämnden ska årligen, i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet, värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. I detta sammanhang ska nämnden beakta de riktnivåer som gäller för samtliga nämnder. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen.

I bokslutsberedningen fastställer kommunstyrelsen årligen nämndernas ingående egna kapital utifrån de rekommenderade intervallen. Enligt beslut i bokslutsberedningen avseende 2023, den 24 april 2024, återställdes nämndens egna kapital till 100 miljoner kronor.

Årsbokslutet 2024 visar ett positivt resultat på 110 miljoner kronor vilket innebär att 210 miljoner kronor finns i eget kapital. Nämndens rekommenderade riktnivå för eget kapital är inom intervallet 60-100 miljoner kronor utifrån nämndens storlek. Efter 2024 års resultat ligger nämnden över det rekommenderade intervallet och nämnden gör bedömningen att eget kapital för 2025 ska värderas till 100 miljoner kronor. Nämnden återredovisar 110 miljoner kronor till kommunstyrelsen.

1.16 Nämnden för Intraservice

Förvaltningen har ett eget kapital om 11 miljoner kronor, samma nivå som föregående år. Riktlinjen innebär att slutreglering ska ske av bastjänster för helåret vilket innebär att ett ekonomiskt överskott betalas tillbaka till kunderna och ett ekonomiskt underskott faktureras till kunderna.

Under 2024 har ett ekonomiskt överskott uppkommit, vilket har reglerats tillbaka till kunderna under december månad. Återreglering har skett av både tjänster inom bastjänster och digital infrastruktur för 2024.

Införandet av ny styrmodell 2023 innebär att förvaltningens risk ökar i och med att tidigare ekonomimodell med full kostnadstäckning utgår. Fler av förvaltningens tjänster blir valbara och risken för underskott kan bli kännbar i det fall tjänsterna inte efterfrågas i den omfattningen som bedömts i budgeten.

I utfallet för 2024 finns tjänster som redovisar både över- och underskott. Sammantaget är nettot positivt. Något behov av att utnyttja eget kapital för kostnadstäckning har därför inte funnits under 2024.

1.17 Socialnämnden Centrum

Kommunstyrelsen fastställer årligen nämndernas eget kapital i samband med bokslutsberedningen. För 2024 fastställde kommunstyrelsen socialnämnden Centrums eget kapital 2024 till 40 miljoner kronor och 1,2 miljoner kronor för Studieförbunden.

För 2024 redovisar nämnden ett positivt resultat på 34 948 000 kronor varav socialnämndsuppdraget 34 947 700 kronor och studieförbunden 300 kronor. Det utgående egna kapitalet uppgår därmed till 76 148 000 kronor.

Regelverket för nämndernas egna kapital framgår av 20 § i Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering budget och uppföljning. För en nämnd med socialnämnd Centrums omsättning, mellan 1 000 miljoner kronor till 1 499 miljoner kronor, är den rekommenderade nivån mellan 25-40 miljoner kronor i eget kapital.

Socialnämnden Centrum bedömer rekommenderad nivå på 40 miljoner kronor som godtagbar och återredovisar 2024 års resultat på 34 948 000 kronor till kommunstyrelsen.

Nämndens möjlighet att använda eget kapital är begränsad. Nämnden måste begära tillstånd (hemställa) från kommunstyrelsen om möjlighet att få använda eget kapital, och beslutet fattas av kommunstyrelsen i samband med eventuella kompletteringsbudgetar under året.

1.18 Socialnämnden Hisingen

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning är det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska kunna möta ekonomiska risker i form av oförutsedda kostnader som kan uppstå och som nämnden inte har vetskap om i samband med budgetarbetet.

I bokslutsberedningen fastställer kommunstyrelsen årligen nämndernas ingående egna kapital bland annat utifrån de rekommenderade intervallen på eget kapital. Enligt beslut i bokslutsberedningen avseende 2023 den 24 april 2024 fastställdes nämndens egna kapital till 40 miljoner kronor. Årsbokslutet 2024 visar ett positivt resultat på 5,5 miljoner kronor vilket innebär ett eget kapital på 45,5 miljoner kronor. Nämndens rekommenderade riktnivå för eget kapital är intervallet 25–40 miljoner kronor utifrån nämndens storlek. Efter 2024 års positiva resultat har nämnden passerat övre riktnivån i det rekommenderade intervallet.

Riktnivån för eget kapital tar dock endast hänsyn till omsättning och inte vilken typ av kostnader och risker nämnden har. Nämnden bedömer att den rekommenderade gränsen för eget kapital är för låg i förhållande till nämndens ansvar och risker kopplat till socioekonomiska faktorer samt att en stor andel av nämndens kostnader är kopplade till myndighetsbeslut. Nämnden föreslår utifrån detta att riktnivån för Socialnämnd Hisingen höjs till spannet 40-75 miljoner kronor.

I reglerna för ekonomisk planering, budget och uppföljning regleras även nämndens möjlighet att använda det egna kapitalet, det vill säga möjlighet att finansiera ett planerat underskott med eget kapital. För att göra detta under 2025 måste nämnden begära tillstånd (hemställa) från kommunstyrelsen, och beslutet fattas av kommunstyrelsen i samband med eventuella kompletteringsbudgetar under året.

Nämnden har utmaningar i framtiden som innebär att nuvarande nivå av eget kapital är i lägsta laget. Den nedan föreslagna nivån på eget kapital behövs för att hantera framtida risker i form av:

- Köpt vård är svårt att prognostisera och kostnaderna kan förändras mycket snabbt. Det kan även röra sig om mycket höga belopp vilket kan få stor påverkan på resultatet åt båda håll.
- Försörjningsstödet ökade under hösten och fortsätter denna trend innebär det ökade kostnader.

- På sikt kan nämnden behöva se över sina lokaler både utifrån ett tillgänglighetsperspektiv utifrån ny socialtjänstlag såväl som utifrån säkerhetsaspekter.

Socialnämnd Hisingen föreslår med anledning av detta att inte återredovisa eget kapital vilket skulle innebära ett eget kapital för nämnden på 45,56 miljoner kronor.

1.19 Socialnämnden Nordost

Bakgrund

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§ enligt följande:

”Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade ”nämndrisken”. Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga ”kommunrisker”. Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang även beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. Riktnivåerna gäller samtliga nämnder.

Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen.”

I reglerna för ekonomisk planering, budget och uppföljning regleras även nämndens möjlighet att använda det egna kapitalet, det vill säga tillåtas gå med underskott. För att göra detta måste nämnden få godkänt från kommunstyrelsen. Under 2024 fick socialnämnden Nordost godkänt att använda -10 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen fastställde 2024-04-19 socialnämnden Nordosts egna kapital till 50 miljoner kronor i linje med beslutade regler och riktnivåer. För 2024 redovisar socialnämnden Nordost ett resultat på -15,6 miljoner kronor vilket innebär ett utgående eget kapital på +34,4 miljoner kronor.

För en nämnd med socialnämnden Nordosts omsättning (mellan 1 500 till 1 999 miljoner kronor) är de rekommenderade riktnivåerna 30-50 miljoner kronor i eget kapital, vilket betyder att socialnämnden Nordost trots årets negativa resultat har ett eget kapital inom den rekommenderade riktnivån.

Eftersom nämnden 2024 redovisar ett större negativt resultat än vad som godkänts av kommunstyrelsen träder §22 i ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” i kraft. Det innebär att förvaltningsdirektör behöver ge förslag på åtgärder för att hantera den del av underskottet som kommunstyrelsen inte godkänt, cirka -5,6 miljoner kronor vilket görs under 3.3.2 Förvaltningens förslag till åtgärder.

Bedömning

Under 2024 har flera av de risker som nämnden tidigare uppmärksammat realiserats, såsom ökade kostnader för köpt vård och boende på grund av prishöjningar och volymökningar samt ökade kostnader för försörjningsstöd. Nämnden står fortsatt inför risker även 2025 men eftersom en del av riskerna redan realiserats under 2024 bedömer förvaltningen att det utgående kapitalet är tillräckligt för att på kort sikt överbrygga kostnader för ej lagstiftad verksamhet i väntan på ny socialtjänstlagstiftning och tillkommande finansiering i form av statsbidrag.

Nämnden bedömer därför att det egna kapitalet för 2024 bör fastställas till 34,4 mnkr.

1.20 Socialnämnden Sydväst

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§ enligt följande:

”Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade ”nämndsrisken”. Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga ”kommunrisker”. Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. Riktnivåerna gäller samtliga nämnder. Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen.”

I reglerna för ekonomisk planering, budget och uppföljning regleras även nämndens möjlighet att använda det egna kapitalet, det vill säga tillåtas gå med underskott. För 2025 gäller att nämnden måste begära tillstånd (hemställa) från kommunstyrelsen, vilket därefter behandlas i samband planerade kompletteringsbudgetar under året.

Kommunstyrelsen fastställde 2023-04-19 socialnämnd Sydvästs egna kapital till 40 000 tkr i linje med beslutade regler. För 2023 redovisade nämnden ett resultat på -103 tkr vilket innebar ett ingående eget kapital på 39 897 tkr inför 2024. Inkluderat 2024 års resultat på 21 953 tkr uppgår nämndens utgående egna kapital till 61 850 tkr.

För en nämnd med socialnämnd Sydvästs omsättning (mellan 1 000 till 1 499 mnkr) är de rekommenderade riktnivåerna 25-40 mnkr i eget kapital. För socialnämnderna har den centrala avsättningen för försörjningsstödet tagits bort, vilket skapar en otydlighet kring om det ska betraktas som en nämndrisk. Socialnämnd Sydväst har också särskilda risker i nämndens stadenövergripande

uppdrag Boende och hemlöshet samt Anvisningsboende Ukraina. Utredningar om finansieringsformer för dessa pågår och besluten kommer påverka helhetsbedömningen för nämndens risknivå. Med en tydliggjord och rimlig riskfördelning avseende dessa frågor bedömer nämnden att de rekommenderade riktnivåerna är rimliga på sikt. Eftersom det för 2025 föreligger stor osäkerhet i finansieringsmodeller, regelverk och finns betydande ekonomiska risker bedömer nämnden dock att ett tillfälligt utökat eget kapital till 60 mnkr är motiverat och rimligt. Av nämndens egna kapital på 61 850 tkr återredovisas därmed 1 850 tkr.

1.21 Stadsrevisionen

I 2024 års bokslut uppgår det egna kapitalet till 5 479 tkr, vilket är 3 278 tkr högre än budgeterat eget kapital. Detta som en följd av årets positiva avvikelse mot budgeterat resultat på motsvarande 3 278 tkr. Revisorskollegiet kommer ta ställning till det egna kapitalet i årsrapporten till kommunfullmäktige.

1.22 Stadsmiljönämnden

Stadsmiljönämnden som nystartad nämnd tilldelades för 2023, i bokslutsberedningen 2022, ett eget kapital om 65 miljoner kronor. Med anledning av obalanser och sträng vinter, gjorde nämnden ett underskott 2023. Eget kapital efter bokslutsberedning 2024 uppgår till 43 135 tusen kronor. Stadsmiljönämndens utgående egna kapital per 2024-12-31 uppgår till 160,6 miljoner kronor.

I Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§. Det huvudsakliga syftet med nämndens egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska årligen värdera en rimlig nivå på det egna kapitalet som speglar nämndens specifika riskbild, så kallad nämndrisk. Kommunen centralt ansvarar för risker därutöver, det vill säga kommunrisker. Nämnden ska vid värderingen beakta de rekommenderade riktnivåerna. För stadsmiljönämnden, med beaktande av budgeterad omslutning 2025, innebär riktnivåerna att det egna kapitalet rekommenderas att uppgå till 50 - 90 miljoner kronor. I enlighet med budget 2025 kan nämnderna under 2025 hemställa till kommunstyrelsen om att använda eget kapital.

Stadsmiljönämnden har att sköta stadens offentliga rum utanför bolagssektorn samt kommunal service såsom serviceresor och tillköp i kollektivtrafiken. Nämnden har en mångfasetterad verksamhet med flera uppdrag som kan påverkas av yttre faktorer. De osäkerheter som nämnden har att hantera rör framför allt drift- och underhållsverksamheten, serviceresor, osäkerheter gällande intäkter från parkeringsverksamheten, risker i investeringsverksamheten, risker i prisökningar vid nya uppdragskontrakt samt oväntade händelser vid annat, till exempel väderförhållanden. Dessa kan vara i form av stora nederbördsmängder av snö eller regn, höga vattenflöden eller vattennivåer samt storm och orkanvindar. Med hänsyn till att detta ökar osäkerheten i nämndens verksamhet och nämndens möjlighet att hantera dessa inom den löpande verksamheten. Därav bör det egna kapitalet utökas och ligga på den högsta rekommenderade nivån. Vid större oförutsedda händelser såsom exempelvis extremväder förutsätts detta vara en kommunrisk.

Nämndens resultat är ett överskott om 117 466 tusen kronor och beror på flera olika faktorer. De främsta orsakerna är upplösning av reserv, ökade myndighetsintäkter, lägre energikostnader, en mildare vinter och en hög personalomsättning som resulterat i lägre framfart i projekt- och underhållsarbete.

Nämnden har i budget 2025 i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen, inför budget 2026, föreslå hur risker och kostnader för vinterväghållning kan hanteras.

Nämnden fastställer att en rimlig nivå på eget kapital är 90 miljoner kronor mnkr. Nämnden återredovisar därmed 70,6 mnkr till kommunstyrelsen.

1.23 Utbildningsnämnden

Förvaltningens positiva resultat om 45 mnkr innebär att det egna kapitalet för förvaltningen ökar från 80 mkr till 125 mnkr.

Enligt stadens regelverk som gäller från och med 1 jan 2017 ligger utbildningsnämnden inom det högsta omsättningsintervallet med en omsättning på 3 770 mnkr. Riktnivån för eget kapital för denna grupp är minimum 60 och maximum 80 mnkr. Nämnden värderar utifrån risk och väsentlighet att eget kapital bör uppgå till 80 mnkr.

En justering kommer därav att göras efter beslut under 2025 i Kommunfullmäktige att återställa eget kapital till maximala 80 mnkr.

tkr	Ingående EK 2024	Bokslut 2024	Utgående EK 2024
Gymnasieskola	30 940	10 216	41 156
Anpassad gymnasieskola	-2 579	5 742	3 163
Vuxenutbildning	7 629	-2 386	5 243
Stadsgemensamt	7 464	-229	7 235
Summa	43 454	13 343	56 797
Förvaltningsgemensamt	36 546	32 084	68 630
Summa	80 000	45 427	125 427

1.24 Valnämnden

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§ enligt följande:

”Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnd bör därför sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade ”nämndsrisken”. Kommunen centralt tar ansvar för risker

därutöver, det vill säga "kommunrisker". Nämnd ska därför årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnd ska i detta sammanhang även beakta de rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital som är fastlagda. Riktnivåerna gäller samtliga nämnder.

Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen."

Kommunstyrelsen beslutade i maj 2017 att lämplig nivå på nämndens egna kapital är 300 tkr. Valnämndens verksamhet har sedan dess ökat till följd av stadens befolkningstillväxt, ändrad lagstiftning inom området och högre krav på säkerhet i samband med val och sedan 2021 har valnämnden en egen förvaltningsorganisation. Den utökade verksamheten har inneburit att såväl budget som kostnader har ökat. Nämnden har i detta sammanhang olika utgångsläge beroende på om det är valår, förberedelseår eller mellanvalsår och för att kunna genomföra val erhåller kommunen dessutom statsbidrag. Mot bakgrund av att statsbidrag kompletterar kommunbidrag, och därmed ökad omsättning, ger detta indikationer på att valnämnden borde följa riktnivån i tabellen enligt valår, vilken innebär att valnämndens egna kapital bör hamna inom intervallet 1,8 - 2,2 mnkr.

Valnämndens huvudsakliga uppdrag är att genomföra val. De osäkerheter som nämnden har att hantera rör framför allt att ta hänsyn till att budgetarbetet inför ett valår behöver färdigställas två år före aktuellt budgetår eftersom valnämnden hemställer om en utökad budget för valår. I detta arbete finns en stor osäkerhet vid bedömning av kostnader för exempelvis PO-pålägg och risker i prisökningar gällande säkerhet, uppdragskontrakt, upphandlingar eller specifika inköp i samband med val. Ett eget kapital som motsvarar stadens riktlinjer i förhållande till nu rådande förutsättningar i budget och utifrån kostnader ger ökade möjligheter att kunna hantera risker inom den löpande verksamheten och skapar kontinuitet för verksamheten.

Valnämndens utgående egna kapital per 2024-12-31 uppgår till närmare 5,9 mnkr. Förvaltningens bedömning är att det egna kapitalet borde ligga inom det rekommenderade omsättningsintervallet 2 mnkr vilket motsvarar cirka 5 procent av kostnadsomslutningen under valår. Nivån bedöms vara rimlig för att ge förutsättningar att hantera framtida ekonomiska osäkerheter. Överskjutande del av årets resultat bör återredovisas till kommunstyrelsen.

1.25 Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning är det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska kunna möta ekonomiska risker i form av oförutsedda kostnader som kan uppstå och som nämnden inte har vetskap om i samband med budgetarbetet.

I bokslutsberedningen fastställer kommunstyrelsen årligen nämndernas ingående

egna kapital utifrån de rekommenderade intervallen. Enligt beslut i bokslutsberedningen avseende 2023, den 24 april 2024, fastställdes nämndens egna kapital till 96 miljoner kronor. Årsbokslutet 2024 visar ett positivt resultat på 179 miljoner kronor vilket innebär att 276 miljoner kronor finns i eget kapital. Nämndens rekommenderade riktnivå för eget kapital är inom intervallet 75-125 miljoner kronor utifrån nämndens storlek. Efter 2024 års resultat ligger nämnden över det rekommenderade intervallet och förvaltningen gör bedömningen att eget kapital för 2025 ska värderas till 125 miljoner kronor. Nämnden återredovisar 151 miljoner kronor till kommunstyrelsen.

I reglerna för ekonomisk planering, budget och uppföljning regleras även nämndens möjlighet att använda det egna kapitalet, det vill säga tillåtas att gå med underskott. För att göra detta måste nämnden begära tillstånd (hemställa) från kommunstyrelsen och beslutet fattas av kommunstyrelsen i samband med eventuella kompletteringsbudgetar under året.

Nämnden har utmaningar i framtiden som innebär att nuvarande nivå av eget kapital är nödvändig. Nuvarande nivå bedöms behövas för att hantera framtida risker i form av:

- De aktiviteter som planeras för att möta den demografiska förändringen får inte full effekt, vilket kan leda till högre kostnader än budget.
- Rekryteringsutmaningar utifrån att andelen arbetsföra minskar parallellt med att behovet av välfärdstjänster ökar, vilket påverkar förutsättningarna för bemanning.
- Minskningen av intäkter i form av statsbidrag kräver en relativt stor anpassning av nämndens kostnader på en relativt kort tid.
- Den ökade valfriheten leder till förändringar i fördelning av vård- och omsorgsplatser mellan kommunal och extern regi och kan då medföra tomgångskostnader.

1.26 Överförmyndarnämnden arvoden

Nämnden har inte möjlighet att påverka sitt resultat, eftersom det är sammankopplat med yttre behov. Nämndens ansvarsområde är att arvoda ställföreträdare enligt ett specifikt regelverk och därför ses risken som en "kommunrisk". Utifrån den riskbedömningen hanteras nämndens egna kapital sedan en längre tid tillbaka genom att nollställas i Göteborgs Stads bokslutsberedning. Enligt denna hantering uppgår återföring av eget kapital till 15 154 070 kronor.

BILAGA 2

Förslag till reglering av eget kapital för nämnderna

Nämnder	Utgående Eget kapital bokslut 2024 (tkr)	Eget kapital efter reglering (tkr)
Arkivnämnden	6 105	4 000
Exploateringsnämnden	99 125	25 000
Förskolenämnden	225 270	100 000
Grundskolenämnden	301 890	150 000
Idrotts- och föreningsnämnden	21 648	21 648
Kommunledningen	36 598	8 000
Kulturnämnden	35 619	30 000
Miljö- och klimatinämnden	16 969	11 000
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	65 833	40 000
Nämnden för funktionsstöd	210 021	100 000
Inköp och upphandlingsnämnden	13 202	11 000
Nämnden för Intraservice	14 709	11 000
Nämnden för demokrati och medborgarservice	19 400	11 000
Socialnämnd Centrum	74 947	40 000
Socialnämnd Hisingen	45 472	40 000
Socialnämnd Nordost	34 382	34 382
Socialnämnd Sydväst	61 850	40 000
Stadsbyggnadsnämnden	25 425	17 300
Stadsbyggnadsnämnden transfereringar	-161	0
Stadsfastighetsnämnden	60 348	60 000
Stadsmiljönämnden	160 601	90 000
Studieförbunden	1 200	1 200
Utbildningsnämnden	125 427	80 000
Valnämnden	5 788	2 000
Äldre- samt vård och omsorgsnämnd	275 631	125 000
Överförmyndarnämnden arvoden	15 154	0